

Inseminatiemarkt groeit opnieuw licht, zwartbonte hol

Atlantic met afsta

De OManzonen raken hun dominante positie in de ki-statistieken zoetjesaan kwijt. Intussen zijn genoomstieren niet meer weg te denken uit de lijsten met meestgebruikte stieren. Met een bijna ouderwets hoog aantal van ruim 68.000 eerste inseminaties voert Atlantic de lijst aan.

tekst Inge van Drie

Fier gaat hij aan de leiding. Delta Atlantic prijkt met een straatlengte voorsprong op kop van het klassement met meestgebruikte stieren in Nederland. De Ramoszoon uit Etazon Renate noteerde van 1 september 2013 tot en met 31 augustus 2014 in totaal 68.438 eerste inseminaties, zo blijkt uit de statistieken van CRV (tabel 3). Zijn definitieve aantal eerste inseminaties zal naar verwachting zelfs nog iets hoger uitvallen als alle inseminaties zijn verwerkt van veehouders die zelf insemineren.

Het is al even geleden dat de meestgebruikte stier van Nederland zoveel eerste inseminaties achter zijn naam kreeg. Ex-koploper Topspeed Kodak liet er vorig jaar ongeveer 40.000 optekenen, evenveel als zijn voorganger Delta Fidelity in het boekjaar 2011-2012.

Om een stier te vinden die in een jaar tijd meer eerste inseminaties verzamelde dan Atlantic, moeten we zes jaar terug in de tijd. In 2008 voerde Delta Olympic de lijst aan met iets meer dan 80.000 eerste inseminaties.

Marktaandeel roodbont daalt

Met Atlantic als koploper is de populairste stier van Nederland voor het eerst in drie jaar tijd weer een zwartbontstier. Dat is niet het enige positieve nieuws aan het zwartbontfront. Het marktaandeel van zwartbonte holsteins is afgelopen jaar fors toegenomen, zo laat het overzicht van eerste inseminaties per ras zien (tabel 1). Ruim zestig procent van alle eerste inseminaties kwam afgelopen jaar op naam van een zwartbonte hf-stier, bijna twee procent meer dan in het vorige jaar. De zwartbonte holsteins snoepen marktaandeel af van de roodbonte holsteins, die volgens de voorlopige cijfers nog net iets meer dan twintig procent van alle eerste inseminaties voor hun rekening nemen.

Dat verlies staat niet op zichzelf. Hoewel de successen van individuele roodbontstieren als Topspeed Kodak en Delta Fidelity anders doen vermoeden, verliezen de roodbonten over de hele linie al een paar jaar achter elkaar terrein. Lag het marktaandeel van de roodbonte

steinstieren snoepen marktaandeel af van roodbont

nd meest gebruikt

holsteins in 2010 nog op 24,8 procent, vier jaar later is dat teruggezakt naar 20,5 procent.

Ook de hausse op de kruisingsmarkt lijkt over haar hoogtepunt heen. Van bekende kruisingsrassen als fleckvieh, montbéliarde en Zweeds roodbont nam het marktaandeel licht af. Alleen de Noorse en Deense roodbontstieren boekten, net als afgelopen jaar, een bescheiden plus van 0,1 procent.

Het gebruik van Belgisch-witblauwstieren nam juist weer iets toe. Afgelopen jaar kozen Nederlandse melkveehouders bij 8,1 procent van de eerste inseminaties voor een Belgisch-witblauwstier. Dat is een toename van ruim een procent ten opzichte van vorig jaar.

Aandeel witblauw in Vlaanderen daalt

In Vlaanderen daalt het gebruik van Belgisch-witblauwstieren al verschillende jaren. Afgelopen jaar kwam iets meer dan één op de vijf eerste inseminaties voor rekening van een Belgisch-witblauwstier. In 2007 was dat nog iets meer dan één op de drie eerste inseminaties.

Het Vlaamse marktaandeel is nauwelijks te vergelijken met het Nederlandse percentage inseminaties met witblauw. Dat komt doordat Vlaamse veehouders Belgisch-witblauwstieren voornamelijk inzetten voor de zuivere fokkerij en veel minder voor de gebruikskruising. Dat is ook zichtbaar in de lijst met meestgebruikte vleesveestieren in Nederland en Vlaanderen (tabel 3 en 4).

In Vlaanderen tekent Kubitus de Bray voor de meeste eerste inseminaties: ruim 4400 in totaal. Vlaamse vleesveeouders zetten de Empirezoon net als zijn volle broer Adajio de Bray – de nummer vier in gebruik in Vlaanderen – in voor de zuivere fokkerij. Anders is dat voor de Nederlandse koplopers Maieur Elevage de PT Barvaux en Vekis Barack, die vooral melkkoeien als partner krijgen.

Net als in Nederland versterkten de zwartbonte holsteins hun positie in Vlaanderen, terwijl de roodbonten iets meer dan een procent van hun aandeel inleveren. Of de totale omvang van de Vlaamse inseminatiemarkt af- of juist toeneemt, blijft nog even spannend tot alle gegevens van doe-het-zelvers zijn geregistreerd. Afgelopen jaar noteerde CRV in Vlaanderen 199.703 eerste inseminaties. Dat zijn er minder dan het definitieve aantal van vorig jaar (203.161), maar meer dan het voorlopige aantal van vorig jaar rond deze tijd (195.935).

Zeker is in ieder geval wel dat de Nederlandse inseminatiemarkt licht uitdijt. In totaal kwam CRV afgelopen jaar uit op 1.460.739 eerste inseminaties. Dat zijn nu al meer inseminaties dan vorig jaar

ras	stiergebruik in Nederland (%)	
	2012-'13	2013-'14*
zwartbont hf	58,7	60,6
roodbont hf	22,6	20,5
Belgisch witblauw	7,0	8,1
fleckvieh	3,6	3,4
mrij	1,7	1,7
montbéliarde	1,7	1,5
brown swiss	1,4	1,2
Zweeds roodbont	1,1	0,8
Noors roodbont	0,6	0,7
jersey	0,2	0,3
Deens roodbont	0,2	0,3
blaarkop	0,2	0,2
verbeterd roodbont	0,3	0,2
zwartbont fh	0,2	0,1
blonde d'Aquitaine	0,1	0,1
ayrshire	0,1	0,1

Tabel 1 – Stiergebruik per ras in Nederland op basis van eerste inseminaties, uitgedrukt in percentage (* = voorlopige cijfers) (bron: CRV)

ras	stiergebruik in Vlaanderen (%)	
	2012-'13	2013-'14*
zwartbont hf	54,0	56,6
Belgisch witblauw	23,9	22,8
roodbont hf	17,5	16,2
fleckvieh	0,7	0,9
Belgisch witrood	0,9	0,8
Belgisch witblauw dubbeldoel	0,8	0,7
brown swiss	0,5	0,5
montbéliarde	0,5	0,3
Zweeds roodbont	0,3	0,2
Belgisch rood vlees	0,2	0,2
blonde d'Aquitaine	0,1	0,1
Belgisch rood dubbeldoel	0,1	0,1
Belgisch roodbont	0,1	0,1

Tabel 2 – Stiergebruik per ras in Vlaanderen op basis van eerste inseminaties, uitgedrukt in percentage (* = voorlopige cijfers) (bron: CRV)

toen het definitieve aantal uitkwam op 1.457.146. Van het voorlopige aantal eerste inseminaties is 43,4 procent verricht door veehouders die zelf insemineren, een stijging van 0,3 procent.

OManzonen leveren in

De afgelopen jaren maakten de OManzonen de dienst uit in het zwartbontklassement met meestgebruikte stieren. Met achtereenvolgens Impuls, Improver en Cricket prijkte drie jaar op rij een OManzoon op kop. Die positie moeten de halfbroers

Ruim 68.000 eerste inseminaties voor Delta Atlantic

Topspeed Kodak tweede jaar op rij meestgebruikte roodbontstier

Tabel 3 – Eerste inseminaties per stier in Nederland van 1 september 2013 tot en met 31 augustus 2014 (* = genoomstier) (bron: CRV)

naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.
zwartbont Nederland		Vendairy Wonder	5.196	Peeldijker Burnstyn	3.922	Mavid	7.566
Delta Atlantic	68.438	Delta Nearby rf	5.069	Lowlands Klimmer	3.720	R-E-W Seaver	6.369
Batenburg G Stellando rf*	28.027	Big Malki	4.928	Red Torpedo	3.677	Gen-I-Beq Brawler	4.865
Newhouse Gofast	21.946	Isidorus Alta Osan	4.811	Riverland Joan*	3.278	Gillette Jungle	4.507
Big Winner	21.279	Woeste Polder Reladon (50% mon)	4.766	Heihoeve Arnold	3.136	Morningview Legend	4.158
Slotbooms Pilot	21.064	Dome's Navarro	4.645	Tackleberry	2.513	Ufm-Dubs Alta Esquire	4.000
Delta Persuader	20.535	JHS Snowrush*	4.627			Beyercrest Alta Reliant	3.839
Ralma O-Man Cf Cricket by	20.139	Aurora Jeroen	4.570	mrj		Vaucluse	3.737
Newhouse Banker	17.295	Delta G-Force*	4.141	Marcello	3.625	Coppertop Doberman	3.129
Bouw Snowfever*	16.976	Danillo	4.016	Goran	2.138	Sully Alta Meteor	3.089
Delta Astro	15.644			Dos 4	2.028	Ballycairn Oman Pello	3.008
DT Improver	15.309	roodbont Nederland		Markus	1.461	Zar	2.897
Delta Paramount	14.451	Topspeed Kodak	28.357			Synergy Alta Pilsner*	2.874
A H Vitesse*	12.734	Delta Fidelity	20.456	vleesvee		Bomaz Marion Emerald 648	2.862
Delta Bookem Danno*	12.482	Cherokee van de Peul	16.159	Maieur Elev. de Pt Barv. (bwb)	15.215	Hood M-O-M Emmet*	2.817
Delta Titanium*	11.981	Camion van de Peul	15.728	Vekis Barack (bwb)	13.860	Comestar Lavanguard	2.755
Lowlands Monopoly*	10.535	Delta Direct*	12.823	Talent 2290 Papillons (bwb)	9.689	Dudoc Mr Burns rf	2.704
Diepenhoek Rozello*	9.231	Talentino	12.801	Jafar de la Coutere (bwb)	8.277		
Delta Cupido*	8.039	JU Stefan	12.203	Navire de la Garde de Dieu (bwb)	7.343	roodbont import	
Skalsumer Blitz	7.922	Lowlands Franklin	9.852	Nordique des 3 Frontières (bwb)	6.949	Braut (Noors roodbont)	7.620
Apina Health*	7.788	De Vrendt Aram*	9.441	Urbanus 2 (bwb)	4.799	Jerudo	5.233
Delta Brilliant	7.661	HJR Windstar	7.150	Ugo van Boszicht (bwb)	4.058	Vigor (brown swiss)	4.791
Lowlands El Salvador*	6.463	Lowlands Redman	6.340			Rumgo (fleckvieh)	4.449
Woudhoeve 1042 Impuls	5.919	Aalshorst Pleasure	5.266	zwartbont import		Wille (fleckvieh)	4.312
De-Su Oman Goli	5.831	J&G Malando	5.175	Regancrest Alta Iota	14.062	O Brolin (Zweeds roodbont)	3.816
Delta Sherlock rf*	5.628	Lowlands Fender	4.822	Cordes-Maid Stonewall	10.672	Valfin (montbéliarde)	3.773
Delta Ammo	5.279	Kian	4.657	Morningview Levi	9.016	VR Cigar (Deens roodbont)	3.612
Newhouse Ubrox	5.260	Horst Pascal*	4.105	Cogent Twist	7.671	Vitaly (fleckvieh)	2.932

Tabel 4 – Eerste inseminaties per stier in Vlaanderen van 1 september 2013 tot en met 31 augustus 2014 (* = genoomstier) (bron: CRV)

naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.	naam stier	1e ins.
zwartbont Vlaanderen		Delta Persuader	1.487	Cherokee van de Peul	1.414	Lotto v.d. Vloeikenshoeve (bwb)	1.556
Delta Atlantic	6.233	DT Improver	1.407	HJR Windstar	1.318	Fleuron de Maffe (bwb)	1.501
Ralma O-Man Cf Cricket by	3.723	Delta Titanium*	1.386	Lowlands Franklin	1.298	Maieur Elev. de Pt Barv. (bwb)	1.324
Bouw Snowfever*	3.462	Slotbooms Pilot	1.349	Delta Direct*	1.147	Navire de la Garde de Dieu (bwb)	1.253
Delta Bookem Danno*	2.626	JHS Snowrush*	1.348	JU Stefan	1.094	Tarzan du Falgi (bwb)	1.189
Newhouse Gofast	2.062	Apina Health	1.327				
Delta Astro	1.895			vleesvee		zwartbont import	
Batenburg G Stellando* rf	1.866	roodbont Vlaanderen		Kubitus de Bray (bwb)	4.427	Regancrest Alta Iota	2.050
Delta Paramount	1.714	De Vrendt Aram*	2.871	Sauveur de Monin Chap. (bwb)	2.449	Lake-Effect Alta Caliber	1.673
Delta Cupido*	1.636	Camion van de Peul	1.900	Langoureux de Fooz (bwb)	2.043	Gen-I-Beq Brawler	1.367
Ms Eusebio*	1.636	Topspeed Kodak	1.838	Adajio de Bray (bwb)	2.007	Sully Alta Meteor	1.360
Diepenhoek Rozello*	1.501	Delta Fidelity	1.481	Ilot du Bouchelet (bwb)	1.999	Cogent Twist	1.157

Noorse roodbontstier Braut op kop in roodbontimportlijst

Regancrest Alta Iota neemt stokje over van Bosside Alta Ross

afstaan aan Ramoszoon Atlantic. Sterker nog, de meestgebruikte vertegenwoordiger van OMan – en tegelijkertijd de enige in de top tien – is opnieuw Cricket, die met iets meer dan 20.000 eerste inseminaties goed is voor een zevende plaats. Vooral de Goldwynzonen zijn bezig aan een opmars. Was Danillo vorig jaar de enige nazaat van Goldwyn in de top tien, nu zijn het er drie met achtereenvolgens Newhouse Gofast, Newhouse Banker en Delta Astro. Hun halfbroer Danillo maakte een forse duikeling in het klassement. Terwijl hij vorig jaar nog iets meer dan 18.000 eerste inseminaties noteerde, bleef hij nu steken op 4016 eerste inseminaties.

Negen genomstieren in top 20

Dat genomstieren steeds meer vertrouwen genieten onder melkveehouders, bewijst Batenburg G Stellando. De Fidelityzoon uit O Mandochter Batenburg Ginster 2545 slaagde erin om in een jaar tijd ruim 28.000 eerste inseminaties te verzamelen. Dat is goed voor een tweede plek achter Atlantic, die zelf als genomstier twee jaar geleden ook een toptiennotering veroverde. Nog niet eerder kreeg een genomstier zoveel eerste inseminaties achter zijn naam als Stellando. De net vier jaar oude stier, afkomstig van het bedrijf van Batenburgfokkers Peter Aalberts en Jeanet Brandsma, prijkte ook vorig jaar al in de top tien meestgebruikte stieren.

Dit jaar zijn Stellando en Bouw Snowfever (v. Snowman) de enige twee genomstieren in die top tien. Een aantal genomstieren valt net buiten de top tien. Maar liefst zeven genomstieren staan namelijk wel in de top twintig, maar niet in de top tien.

In Vlaanderen bestaat de top tien voor de helft uit fokstieren en voor de helft uit genomstieren. Net als in Nederland is Atlantic lijstaanvoerder. Met ruim

6000 eerste inseminaties eindigt de stier, de huidige nummer één voor NVI, ruim voor Cricket, de koploper van de afgelopen twee jaar. Genoomstier Bouw Snowfever completeert de top drie.

Ook de Vlaamse roodbontlijst is ververst. Delta Fidelity moet zijn koppositie afstaan aan een genomstier: De Vrendt Aram. Deze zoon van Blom Farm Award (v. Ramos) liet bijna 2900 eerste inseminaties optekenen en blijft daarmee Camion van de Peul en Topspeed Kodak royaal voor.

De Nederlandse ranglijst bij roodbont ziet er een tikje anders uit. Topspeed Kodak neemt voor het tweede jaar op rij de leiding. Net als vorig jaar is Delta Fidelity zijn secundant, maar beide noteren wel fors minder eerste inseminaties dan vorig jaar. Kwamen ze toen allebei nog royaal boven de 30.000 eerste inseminaties, nu moeten ze genoegen nemen met 28.357 (Kodak) en 20.456 (Fidelity) eerste inseminaties.

De hoogste debutant in de top tien is Cherokee van de Peul. Met ruim 16.000 eerste inseminaties en een derde plek troeft hij zelfs zijn volle broer Camion van de Peul af, die in de voorlopige ranglijst net als vorig jaar op de vierde plek staat. Ook genomstier Delta Direct prijkt opnieuw in de top tien.

Marcello lost Remco af

In het mrij-klassement neemt Marcello de leiding over van Remco. Zijn nummer 1-positie is opmerkelijk, omdat de Baltimorezoon nog niet over dochterfokwaarden beschikt. Zijn populariteit dankt Marcello niet alleen aan zijn hoge verwachtingswaarde, maar ook aan zijn afstamming. Zijn moeder is de met 91 punten ingeschreven Matthijsdochter Martha 288 van Frank van der Heijden uit Oostelbeers, die meer dan 90.000 kg melk met 3,94% eiwit produceerde. Bovendien scoort Marcello bovengemid-

deld voor bevruchting, waardoor hij ook in trek is bij veehouders die de vruchtbaarheid van hun holsteinveestapel willen verbeteren.

In het segment roodbont import, waar traditiegetrouw ook de meestgebruikte importstieren van andere rassen deel van uitmaken, neemt Braut de leiding. De Noorse roodbontstier stoot de Duitse Jeromzoon Jerudo van zijn troon, die nog wel de tweede plek inneemt. Vigor is de populairste brownswiss-stier. Bij fleckvieh neemt Rumgo die positie in, terwijl OBrolin en Valfin bij respectievelijk Zweeds roodbont en montbéliarde het meest geliefd zijn.

Jotan ontbreekt

In het klassement met roodbonte importstieren is het tevergeefs zoeken naar de cijfers van Jotan, die vorig jaar nog goed was voor bijna 6000 eerste inseminaties. Jotan ontbreekt niet omdat hij niet genoeg gebruikt zou zijn, maar omdat zijn gebruikscijfers simpelweg niet bekend zijn. Dat komt doordat de verkooprechten van de stier recent zijn overgegaan van WWS naar Masterrind. Daardoor zijn de eerste inseminaties van afgelopen jaar voorlopig nog niet beschikbaar. Dat geldt niet alleen voor Jotan, maar voor alle stieren die Masterrind in Nederland vermarkt.

Terwijl de OManzonen in de lijst met Nederlandse stieren hun kopposities kwijtraakten, gaat in de importlijst nog een OManzoon aan de leiding in de vorm van Regancrest Alta Iota. Hij neemt de eerste plek over van ki-genoot Bosside Alta Ross.

Noord-Amerikaanse stieren overheersen in de top tien. Behalve Iota maken zeven andere Noord-Amerikanen deel uit van de top tien. Alleen de Britse Cogent Twist en de Deens gefokte, maar Duits geteste Mavid vertegenwoordigen Europa in de top tien. |